

‘Kerk, laat je horen!’

Theoloog Erik BORGMAN pleit voor het bewust activeren van de religieuze taal

- ▶ Nederlandse theoloog stelt vast dat Kerk haar eigen taal verloor
- ▶ Kerk moet volgens hem investeren in het opnieuw aanleren ervan
- ▶ Christenen hebben nood aan boegbeelden, die in het openbaar kunnen spreken over hun religieuze drijfveren

Nicole LEHOUCQ

Wil de Kerk aanwezig zijn in het maatschappelijke debat, dan moet ze opnieuw leren spreken over wat haar ten diepste beweegt. Dat stelt Erik Borgman, lekendominicaan en theoloog aan de universiteit van Tilburg in Nederland. Tijdens de Nacht van de Theologie aldaar sleepte hij onlangs de Podiumprijs in de wacht als ‘meest spraakmakende theoloog van 2012’.

„Je bent nu eenmaal niet interessant voor welk gesprek dan ook, als je iets zegt wat iedereen al zegt”, licht Borgman toe. Verstop je eigenheid niet, zegt hij. „Als christenen moeten we weten wat er in de samenleving gebeurt en terzelfder tijd duidelijk maken vanuit welke achtergrond wij handelen.”

„Met de christelijke boodschap is onlosmakelijk de idee verbonden dat iedere mens telt. Er is geen waardeloos leven”, zegt Borgman. „Dat kleurt onze houding tegenover vreemdelingen bijvoorbeeld en evengoed tegenover de overheid, wanneer die mensen louter ziet als objecten van regelingen en zorg. Mensen zijn ook een bron van oplossingen voor maatschappelijke problemen, ze hebben vanuit hun situatie eigen inzichten. Het hoort bij de menselijke waardigheid dat ook wie arm of ziek is, meetelt en wordt gerespecteerd.”

„Voor wie gelooft,” vervolgt Borgman, „heeft wat mensen doen, betekenis. Dat druist in tegen het aanvoelen van velen vandaag, dat wat zij doen er niet toe doet. En net dat gevoel, dat jouw handelen het verschil maakt, heb je nodig om te leven. Kerken heb-

„Als je het christelijke perspectief niet vasthoudt, verlies je je eigenheid, ook intern”

ben de neiging om net als anderen te willen zeggen wat er zou moeten gebeuren. Het punt dat menselijke inspanningen uiteindelijk zin hebben, verkondigen ze niet.”

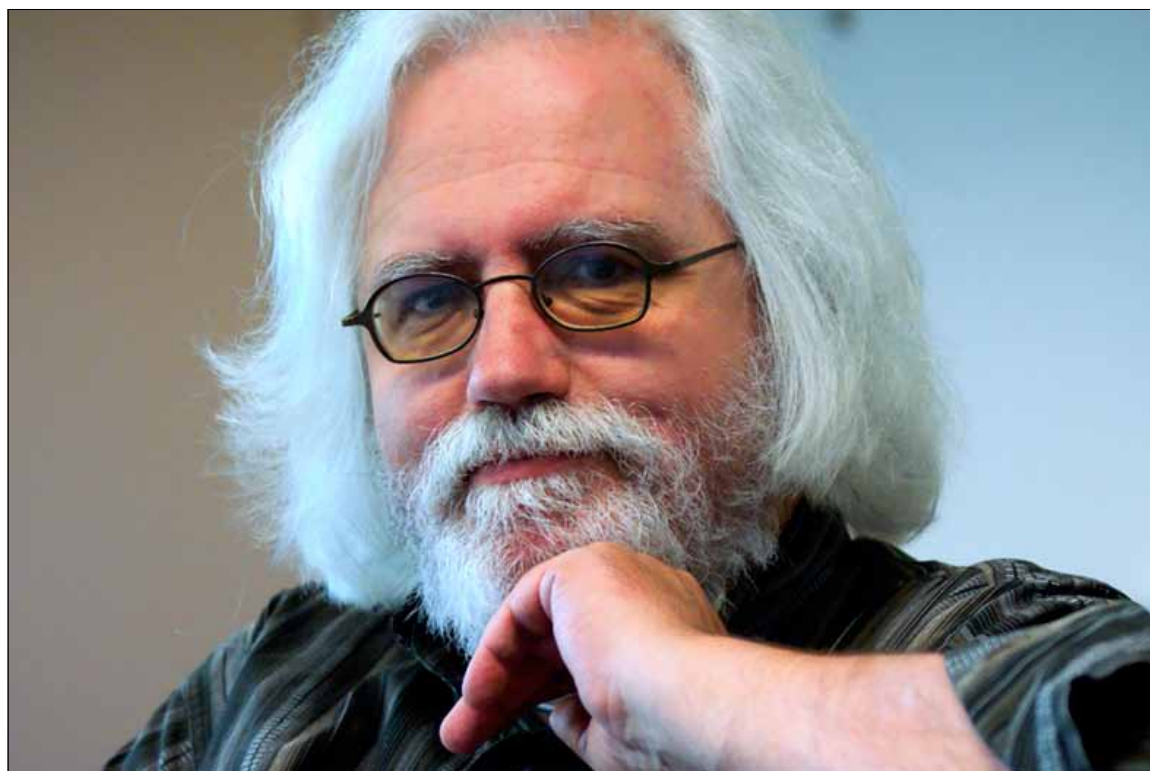
Het religieuze is haast verdwenen uit de taal van christe-

nen, stelt de theoloog. „Dat gebeurde niet wetens en willens. We verleerden het. Om subsidies te krijgen in de sociale sector bijvoorbeeld, moet je een dossier indienen. Dat wordt opgesteld in een technische en doelgerichte taal. Die taal nemen mensen over. Ik merk dat wie diaconaal bezig zijn, hun projecten toelichten in de taal van

de overheid. Diaconie in christelijke context is echter meer dan de zoveelste sociale voorziening. Ze vertrekt vanuit en getuigt van de menselijke waardigheid: iedereen is waardevol in Gods ogen. Als je het christelijke perspectief niet vasthoudt, verlies je je eigenheid, ook intern.”

Daarom moet de Kerk volgens Borgman investeren in het op-

nieuw aanleren van de religieuze taal. „Ze heeft boegbeelden nodig, mensen die in het openbaar kunnen spreken over hun religieuze drijfveren. Dat moet gedegen gebeuren, niet naïef. Maatschappelijke organisaties zouden samen moeten bekijken of ze zo’n voortrekkers hebben die hun vaardigheden aan anderen kunnen aanleren.”

Erik Borgman, uitgeroepen tot ‘meest spraakmakende theoloog van 2012’. © Arjan Broers

Samen het geweld veroordelen

Brief en wenskaart naar aanleiding van het einde van de islamitische vastenmaand nodigen uit tot dialoog tussen christenen en moslims

Erik DE SMET

Op 19 augustus eindigt de islamitische vastenmaand ramadan. Dan vierten moslims drie dagen lang feest. Al sinds vele jaren richten de christelijke gemeenschappen bij die gelegenheid een meertalige brief met gelukwensen aan de praktiserende moslims. Met de brief kunnen parochies en groepen de stap doen naar bijvoorbeeld een moskeegemeenschap. Op die manier kan het komen tot dialoog en relatieopbouw.

De brief werd dit jaar ondertekend door de bisschoppen Guy Harpigny (Doornik) en Leon Lemmens (Mechelen-Brussel) evenals door dominee Bernard-Zoltan Schümmer van de Verenigde Protestantse Kerk in België. De drie kerkleiders roepen gelovigen uit beide godsdiensten op geweld aan de kaak te stellen in plaats van het te bevorderen.

„Het krampachtige bevestigen van de eigen identiteit, de verdedigingsstrategie van wie terugplooit op zichzelf en de misleidende stigmatisering versterken enkel de spiraal van het geweld”, klinkt het.

Het gebruik van een felicitatiebrief werd gelanceerd door het Abrahamhuis in Genk. In Brussel

Een islamitische familie verbreekt een lange dag van vasten met de iftarmaaltijd. © Karim Abraheem

groeide een eigen initiatief met een wenskaart die ter gelegenheid van het einde van de ramadan aan burens en vrienden werd afgegeven. Beide vormen, brief en wenskaart, werden met succes nationaal overgenomen door Kerkwerk Multicultureel Samenleven (KMS). Het gebruik van brief en wenskaart zit in de lift. KMS schat dat de brief straks 150 keer overhandigd zal worden.

De wenskaart is levensbeschouwelijk neutraler dan de formele brief van de christelijke gemeenschappen. Bedoeling is ze te gebruiken in persoonlijke relaties met moslims uit de directe omgeving. Ze is nog het best te vergelijken met onze klassieke kersten nieuwjaarskaarten. Iedereen kan er dus ook zijn of haar hoogst persoonlijke boodschap met gelukwensen in kwijt.

De kaart kan worden verstuurd of overhandigd. Moslims nodigen graag mensen uit op de iftar, de feestelijke avondmaaltijd die een dag van vasten verbreekt. Het feestelijke karakter is nog meer uitgesproken als er gasten zijn. Dat is vaak een gelegenheid om de wenskaart persoonlijk af te geven en elkaar beter te leren kennen. Soms leidt ook het eenvoudig overhandigen van de kaart tot een uitnodiging voor de iftar.

Terugfeesten

Omgekeerd zijn ook parochies en gemeenschappen vragende partij om moslims uit te nodigen voor een feest in de plaatselijke kerkgemeenschap of vereniging. Zo’n ‘terugfeest’ kan bijvoorbeeld ter gelegenheid van de viering van Maria Lichtmis (omstreeks 2 februari), waarom niet met een pannenkoekenmaaltijd achteraf. Maria is immers ook voor moslims een belangrijke religieuze figuur. De vastenvieringen met een sobere maaltijd zijn een andere gelegenheid om moslims te ontvangen.

Meer info over de initiatieven bij KMS Kerkwerk Multicultureel Samenleven, 02 502 11 28, www.kms.be, johan@kms.be.

Michelle Martin

Naar aanleiding van de aankondiging eind juli van de mogelijke voorwaardelijke invrijheidstelling van Michelle Martin, veroordeeld tot dertig jaar voor haar aandeel in de zaak van kindermoordenaar Marc Dutroux, bevestigde zuster Christine, abdis van het klooster van de Arme Klaren in Malonne nabij Namen, dat de clarissen na lang overleg bereid zijn Martin onderdak te bieden. „Ook wij waren ondersteboven van het lijden van de slachtoffers en hun familie”, zei zuster Christine. „Wij denken dat er in onze samenleving niemand winnaar is als we met geweld reageren op geweld. We zijn ervan overtuigd dat het permanent opsluiten van misdadigers in hun criminele verleden en hen overlaten aan de wanhoop een stap achteruit betekent voor onze samenleving.” Tommy Scholtes van de pers- en communicatiedienst van de Belgische bisschoppenconferentie liet weten dat de bisschoppen zich bewust zijn van het verdriet en de pijn van de slachtoffers en hun families, maar dat ze de beslissing van de clarissen respecteren evenals die van de strafuitvoeringsrechtbank. Intussen diende het parket-generaal van Bergen een cassatieberoep in. Bij het ter perse gaan van dit nummer had het Hof van Cassatie zich nog niet uitgesproken. In principe moet dit binnen de dertig dagen, dus vóór eind augustus. Tot dan blijft Martin in de cel. (IVH)